

Teamarbete i akuta situationer

”No man is an island, entire of itself, every man is a piece of the continent, a part of the main. If a clod be washed away by the sea, Europe is the less...”

Ur "Meditations XVII", John Donne (1572-1631), engelsk poet, advokat, parlamentsledamot och präst.

I en akut situation i sjukvården är man sällan ensam. Om arbetskamrater inte finns på plats när situationen uppstår eller upptäcks, larmar man för att få fler händer och få mer kompetent hjälp, och om man behöver tillkallas annan kompetens t.ex. narkospersonal. Under akuta verksamheter kommer du att få träna tillsammans med studenter från sjuksköterskeutbildningen.

Team i akuta situationer ser olika ut beroende på vilken situation eller på vilken typ av arbetsplats man befinner sig. Beredskapen för akuta situationer varierar också beroende på var man befinner sig (jämför en vårdcentral och en akutmottagning).

Ofta består teamet i akuta situationer av personer som varken känner varandra eller är vana att arbeta tillsammans. Många upplever stress i akuta situationer, vilket kan förstärkas av att man inte känner den övriga personalen. Därför gäller det att kunna samarbeta och kommunicera effektivt, även om man inte jobbat ihop tidigare.

Varje funktion är lika viktig, och alla teammedlemmar är beroende av varandra. Nålen måste sättas av någon, defibrillatorn måste hämtas av någon, läkemedelsordination måste ges av någon!

Fundera inför simuleringar:

- 1) **Rollfördelning och arbetsuppgifter:** Vad förväntar du dig av läkaren i en akut situation? Av sjuksköterskan? Undersköterskan? Om det finns flera personer som kan utföra samma uppgift, hur fördelar man arbetsuppgifterna då? Vilken är narkospersonalens roll i en akut situation?
- 2) **Ledarskap och teamarbete:** Behövs en ledare? Kan ledarskap lämnas över? Vem är ansvarig för att teamets mål (optimering av patientens överlevnadschans utan men) uppnås? Vad händer om den tänkta teamledaren inte tar på sig ledarrollen, eller om två personer konkurrerar om ledarrollen? Vad innebär "situationsanpassat ledarskap"?
- 3) **Rapportering:** SBAR, rekommenderas av flera organisationer som ett effektivt och patientsäkert rapporteringssätt i akuta situationer, och kommer att breddinföras i flera landsting. Förbered dig på att kunna använda detta rapportsystem vid simuleringen. Vilka är fördelarna med att all personal i sjukvården lär sig SBAR?
- 4) **Säkerhetsmedvetenhet och kommunikation:** Inom flygindustrin har under senaste decennierna enorma framsteg avseende flygsäkerheten gjorts. Analyser har visat att den mänskliga faktorn och kommunikationsproblem ofta låg bakom olyckor och incidenter, varför man utvecklade bl.a. CRM (cockpit resource management, crew resource management, utläses numera ofta som crisis resource management eftersom flera branscher använder systemet) som inom flyget visat sig ha varit betydelsefullt för att minska olycksrisken. **Forskning visar att en av de viktigaste faktorerna för patientsäkerhet är sjukvårdspersonalens förmåga att förutse vilka risker som finns i varje situation.** Vilka CRM-principer tror du är lätta att direkt överföra och använda i en akut situation i sjukvården? Vem har ansvar för att rätt kompetens finns tillgänglig? **Vilket är ditt ansvar i all kommunikation?**

Crisis Resource Management principles

1	Know the environment
2	Anticipate and plan
3	Call for help early
4	Exercise leadership and followership

5	Distribute the workload
6	Mobilize all available resources
7	Communicate effectively
8	Use all available information
9	Prevent and manage fixation errors
10	Double check
11	Use cognitive aids
12	Re-evaluate repeatedly
13	Use good teamwork
14	Allocate attention wisely
15	Set priorities dynamically

En klok fundering av en vän som varit med om många akuta situationer (började som traumakirurg i Sydafrika och sedan blev neonatolog): "I remember having many good team work experiences in the emergency room, which means that I on those occasions learnt something"

Författare: Frida Meyer, Specialist i Akutsjukvård, Akutmottagningen US Linköping

Källa: <http://akuten.li/lakarstudent/utbildningsmaterial/>, sept 2017